

Zinātnieku skatījums par indikatoru izmantošanu jūras pārvaldības monitoringam

**Anda Ruskule
Baltijas Vides Forums**

18.10.2013 Grobiņa

Jūras (un piekrastes) teritoriju pārvaldības politikas ietvars

Integrētā Jūrlietu Politika

(Direktīva, ar ko izveido jūras telpiskās plānošanas un integrētās piekrastes pārvaldības satvaru)

Mērķis: zilā izaugsme

**Ekosistēmu pieeja
saimnieciskās darbības
pārvaldībai**

Jūras Stratēģijas pamaddirektīva

Mērķis: labs vides stāvoklis

Putnu un biotopu direktīvas

Mērķis: Natura 2000
tīkls; labvēlīgs sugu un
biotopu aizsardzības
stāvoklis

Pārvaldības efektivitātes novērtēšanas ietvars

(Hocking et al.2000)

Novērtēšanas elementi	Galvenais jautājums	Novērtējuma objekts
Konteksts	Kur mēs esam?	Šī brīža situācija
Plānošana	Kur mēs vēlamies nokļūt?	Vēlamais rezultāts
Ieguldījumi (inputs)	Kas mums ir nepieciešams?	Nepieciešamie resursi
Process	Kā mēs to sasniežam?	Lietderība (<i>efficiency</i>)
Ieguvumi (outputs)	Kādi bijuši mūsu darbības rezultāti?	Efektivitāte (<i>effectiveness</i>)
Iznākums (outcome)	Ko mēs esam sasnieguši?	Efektivitāte un atbilstība attiecībā uz mērķiem

Adaptīvas pārvaldības soļi

(Jones, 2008)

1. Noteikt pārvaldības mērķus
2. Definēt vēlamos iznākumus
3. Noteikt mērķu īstenošanas indikatorus
4. Veikt monitoringu
5. Periodiski novērtēt rezultātus
6. Ziņot par iegūtajām atziņām un rekomendācijām
7. Ja nepieciešams, pielāgot pārvaldības pasākumus

Iespējamie indikatori jūras un piekrastes teritoriju pārvaldības novērtēšanai

Integrētā Jūrlietu Politika

- Ekonomiskās izaugsmes rādītāji
- Sociālie rādītāji

Jūras Stratēģijas pamatdirektīva

- Jūras ekosistēmas stāvokli raksturojoši rādītāji
- Slodži raksturojoši rādītāji
- Ietekmi raksturojoši rādītāji (kumulatīvas ietekmes !!!)

Ekosistēmu pakalpojumu novērtējums:

Nepieciešams veidot vienotu indikatoru sistēmu

Putnu un biotopu direktīvas

- Sugu un biotopu stāvokļa novērtējums

Galvenie jautājumi un problēmas

Vai šobrīd pieejamā informācijas bāze ļauj definēt precīzus pārvaldības mērķus un novērtēt to sasniegšanu?

- Nepietiekams zināšanas par jūras ekosistēmu, tās funkcionēšanu, saimnieciskās darbības radītajām ietekmēm
- Nepietiekami resursi jūras bioloģiskās daudzveidības monitoringam
- Jūras vides stāvokļa novērtējuma neviennozīmība
- Sociālekonomisko datu pieejamība

